

Mladinska zveza Brez izgovora

Tobačna podjetja bodo morala objaviti sodno odrejene oglase, v katerih bodo morala razkriti resnico o svojih smrtonosnih izdelkih

Oglasi bodo pokazali, zakaj morajo vse države stopiti v akcijo za boj proti rabi tobaka

MARIBOR – (NOVEMBER 2017) – Od 26. novembra 2017 naprej morajo največja tobačna podjetja v ZDA objavljati oglase v ameriških tiskanih medijih in televizijskih programih, v katerih bodo Američanom predstavili resnico o smrtonosnih posledicah kajenja in pasivnega kajenja.

Zvezno sodišče je leta 2006 naložilo tobačnim podjetjem, da objavijo te »popravne izjave«, po tem ko so jih spoznali za krive kršitve civilnopravne zakonodaje in izsiljevanja ter laganja javnosti glede nevarnosti kajenja in oglaševanja otrokom. Ti oglasi bodo končno objavljeni po enajstih letih pritožb tobačnih podjetij, ki so skušala nekatere izjave omiliti in odlašati z njihovo objavo. Glede korektivnih izjav so si tobačna podjetja uspešno izborila to, da se iz njih odstrani izraz »to je resnica«, ki bi še poudaril dejstvo, da je tobačna industrija namerno zavajala javnost.

Slovenske krovne mreže (Slovenska zveza za zdravje, okolje in tobačno kontrolo, Inštitut Utrip, Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije in Mladinska zveza Brez izgovora) združene v Koaliciji NVO za preprečevanje zasvojenosti pozdravljamo oglase s popravni izjavami, ker bodo usmerili pozornost na velikanski problem za javno zdravje, ki ga je povzročila raba tobaka, in na potrebo po močni akciji, da bi ohranili življenja. Zagovorniki pozivamo vladne uradnike, da s ciljem zmanjšanja rabe tobaka odobrijo uvedbo strožjih, strokovno preverjenih in učinkovitih določb za nadzor nad tobakom, ki jih je izdala Svetovna zdravstvena organizacija (SZO). Okvirna konvencija SZO za nadzor nad tobakom, prvi globalni sporazum na področju zdravja v svetu, zahteva od 180 podpisnic, ki bodo sprejele ukrepe za zaščito mladih pred tobačnimi multinacionalkami, da izvedejo popolno prepoved oglaševanja, promocije in sponzoriranja tobačnih izdelkov. To je Slovenija na začetku letošnjega leta tudi storila.

Ti oglasi služijo kot opomin, da strašni davek, ki ga pobira tobak, ni naključje. Neposredno ga povzročajo zavajajoče in nezakonite prakse tobačne industrije. Ti oglasi bi morali spodbuditi državne uradnike, da se postavijo po robu tobačni industriji in izvedejo močno popravno akcijo za zmanjšanje rabe tobaka in za ohranitev življenj tudi v Sloveniji. To vključuje dvig trošarin na tobačne in povezane izdelke in izbiro sistema za iskanje in sledenje tobačnih izdelkov, ki mora biti neodvisen od tobačne industrije. Namreč zgolj v Sloveniji kadi vsak četrti odrasli (15-64 let) in vsak deseti petnajstletnik (25 %). Raba tobaka terja letno skoraj 3.600 življenj in državo stane 1,8 milijarde EUR samo za stroške zdravstvene oskrbe.

Tobačna industrija je dolgo ustvarjala dobiček od zavajajočega oglaševanja in promocije svojih izdelkov, ki vodijo v bolezn, smrt in gospodarsko krizo. Tobačna podjetja porabijo milijone evrov letno za oglaševanje cigaret in drugih tobačnih izdelkov mladim odraslim, zato ne preseneča, da devet od desetih uporabnikov tobaka začne kaditi pred 18. letom. Upamo, da bodo te popravljene izjave osvetlile desetletja zavajanj tobačne industrije in spodbudile politične voditelje, da bodo sprejeli ukrepe za ustvaritev prve generacije brez tobaka.

Leta 1999 je Ministrstvo za pravosodje ZDA tožilo glavne proizvajalce cigaret (tobačno podjetje Altria, njegovo podružnico Philip Morris ZDA in R.J. Reynolds) in jih obtožilo kršitve zakonodaje, ki v ZDA ureja področje gospodarskega kriminala (RICO - Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act) in drugih zakonov civilnopravne določbe Zakona za pregon organiziranega kriminala.

Nosilec projekta »Recimo NE odvisnostim!« je Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije. Partnerji na projektu so Inštitut za raziskave in razvoj Utrip (Preventivna platforma), Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija in Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

Projekt »Recimo NE odvisnostim!« sofinancira Ministrstvo za zdravje RS.

Mladinska zveza Brez izgovora

17. avgusta 2006 je Gladys Kessler, okrožna sodnica ZDA, razsodila v škodo tobačnih podjetij. V 1.683-stranski obrazložitvi sodbe je podrobneje opredelila, kako so tobačna podjetja »oglaševala in prodajala svoje smrtonosne izdelke z vnemo, z goljufijo, osredotočenostjo na finančni uspeh, in brez upoštevanja človeške tragedije ali družbenih stroškov, ki jih je ta uspeh zahteval«. Sodnica Kessler je zaključila s pomembno trditvijo: »Dokazi v tem primeru jasno pričajo, da tožena stranka ni prenehala sodelovati v nezakoniti dejavnosti.«

Sodnica Kessler je tobačnim podjetjem naročila, naj objavijo popravne izjave o petih temah, o katerih so namerno zavajali javnost:

- o škodljivih učinkih kajenja na zdravje;
- o zasvojljivosti kajenja in nikotina;
- o tem, da ni večjih koristi za zdravje, če kadite cigarete z oznakami »nizka vsebnost katrana« »lahke« »ultra lahke«, »blage«, »naravne« (izdelki, ki so bili zavajajoče oglaševani kot manj škodljivi kot običajne cigarete);
- o manipulaciji z obliko in sestavo cigaret, za čim bolj optimalno dovajanje nikotina; in
- o škodljivih učinkih na zdravje zaradi izpostavljenosti cigaretnemu dimu (pasivno kajenje).

To, da je bila tobačna industrija prisiljena objaviti te korektivne izjave, čeprav z veliko zamudo, je korak naprej, vendar to še vedno ni dovolj. Tobačna podjetja trdijo, da so se spremenila, toda dejstva kažejo, da svoje smrtonosne izdelke še naprej oglašujejo otrokom in da se na vso moč borijo proti najučinkovitejšim ukrepom za zmanjševanje kajenja in druge rabe tobaka.

Oglase s popravnimi izjavami so začeli objavljati v medijih ZDA 26. novembra 2017 v približno 50 časopisih, ki jih je navedlo sodišče. Predvajali se bodo tudi ob času največje gledanosti na glavnih televizijskih mrežah, in to eno leto. Tobačna podjetja morajo popravne izjave objaviti tudi na svojih spletnih straneh in cigaretnih škatlicah; o podrobnostih izvedbe se še odloča. Za podrobnosti o izvedbi sodno odrejenih popravnih izjav kliknite [tukaj](#).

Oglejte si [celotno besedilo popravnih izjav](#) in [podrobnosti o tem, kdaj bodo objavljene](#).

###

V Mariboru, 29.11.2017

Vir: [Tobacco Free Kids](#)

Prevedla in uredila: Koalicija NVO za preprečevanje zasvojenosti